

21 luty

Międzynarodowy Dzień JĘZYKA OJCZYSTEGO

Nie ma nic lepszego niż język, który jest
łącznikiem życia społecznego,
kluczem do wiedzy, organem prawdy i
rozsądku oraz modlitwy"

Ezop (VI w. p.n.e) bajkopisarz grecki

Data obchodów Dnia Języka Ojczystego nie została wybrana przypadkowo. 21 lutego 1952 r. w miejscowości Dhaka (dzisiejsza stolica Bangladeszu) doszło do demonstracji, a następnie zamordowania pięciu studentów, którzy domagali się uznania ich języka ojczystego – bengalskiego za jeden z dwóch urzędowych języków ówczesnego państwa Pakistan.

21 lutego

**DZIEN
JĘZYKA
OJCZYSTEGO**

**Miesiąc
Języka
Ojczystego
21 luty- 21
marzec**

Po co chronić język

Wymieranie języków

- Wraz ze śmiercią języka ginie uporządkowana struktura opisu świata, myślenia, podejścia do czasu i natury.

Wymieranie języków

Z raportu UNESCO wynika, że połowa spośród ponad 6,5 tys. języków, którymi mówi się na świecie, jest zagrożonych wyginięciem. Do najbardziej zagrożonych należą języki Aborygenów oraz języki afrykańskie, a także dialekty indiańskie i niektóre języki plemion z Indii, m.in. z Andamanów

Jak

- **Do „śmierci języka” przyczyniają się przede wszystkim**

Wymiera

- **zmiany społeczne, głównie migracje i wyjazd młodych osób z danego terytorium w poszukiwaniu pracy**

Język

- **Proces wypierania języka trwa zwykle nie dłużej niż przez trzy pokolenia,**

Dzień języka ojczystego

Po co chronić język?

Od kilku lat obserwuje się jak dramatycznie ubożeje słownictwo Polaków.

Przede wszystkim niepokojące jest nadużywanie wyrazów obcojęzycznych, które z powodzeniem dałoby się zastąpić polskim odpowiednikiem.

Nikogo już dziś nie dziwi OK zamiast „dobrze” lub WOW zamiast „ojej”.

Najwięcej zapożyczeń w naszym języku stanowią anglicyzmy.

**Dzień Języka
Ojczystego**
Po co chronić język?

Język angielski dominuje w Świecie technologii, komputerów i rozrywki.

Łatwo zatem o „wyłapanie” nowych słówek,

które z łatwością strącają z piedestału rodzime wyrazy.

Tam, gdzie można zrezygnować z obcych zwrotów, starajmy się tak czynić.

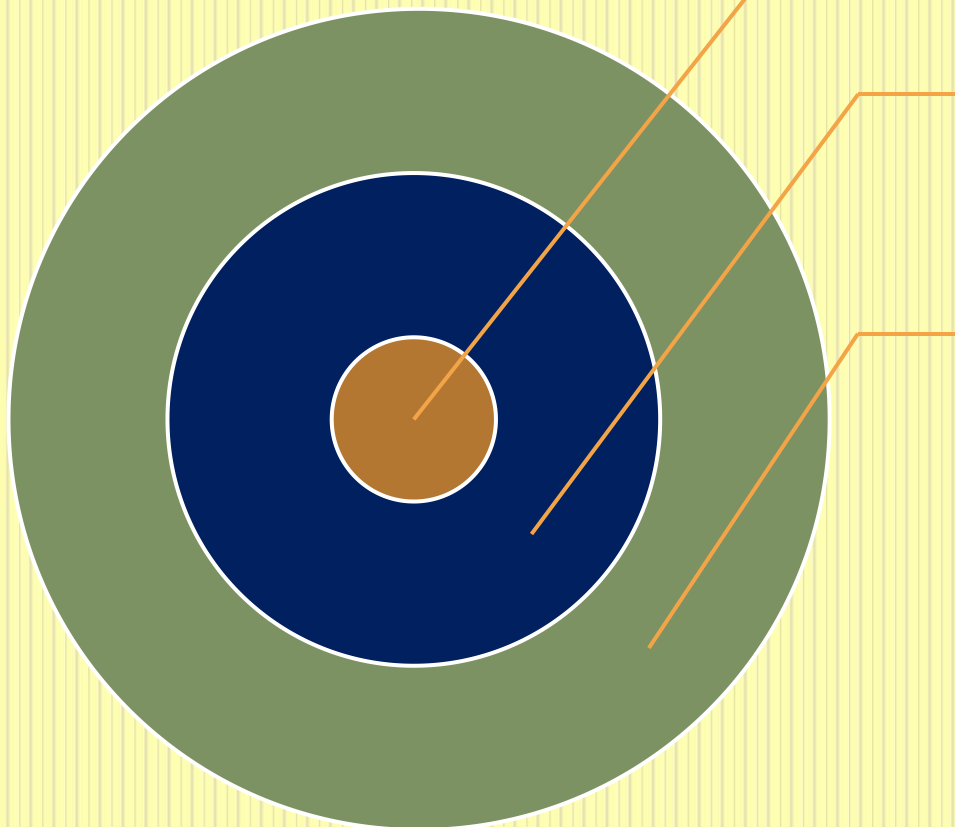
**Język ojczysty tak samo jak język obcy może okazać się dla nas bogactwem
językowym.**

kaszubski,
dolnośląski,
aksoński,
białoruski,
poleski,
romski,
rusiński,
słowiński,
wilamowski
oraz
jidysz.

Atlas
Języków
Zagrożonych

Języki zagrożone w
Polsce

**Jeśli nie będziemy dbać
o zachowanie języków
rdzennych, to owinny
bezpowrotnie część
naszej kultury i
różnorodność świata**

**jest tworzona
przez
każdego
użytkownika,
każdy z nas
jest za nią
odpowiedzial**

ny.

**Język jest
wartością
samą w sobie,
jest
wspólnym
dobrem,
dlatego
wszyscy
powinniśmy
o niego dbać.**

JĘZYK OJCZYSTY

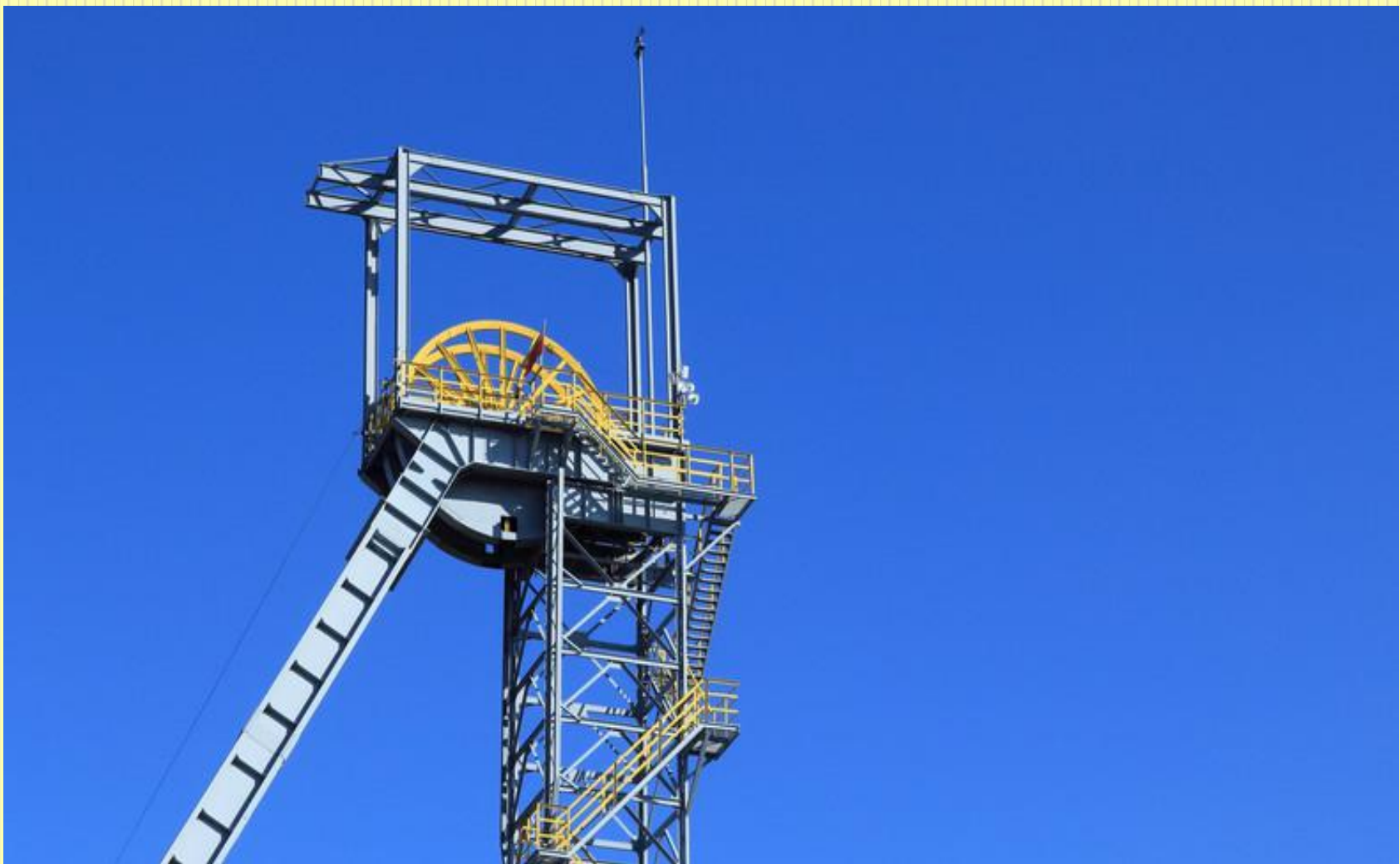

*A niechaj narodowie
wždy postronni znają,
Iż Polacy nie gęsi,
i swój język mają.*

Mikolaj Rej

**OJCZYSTY
JĘZYK**

JĘZYK REGIONALNY - OJCZYSTY

Łobocz jak Godajom Hanysy

Poznaj Ślonsko Godka

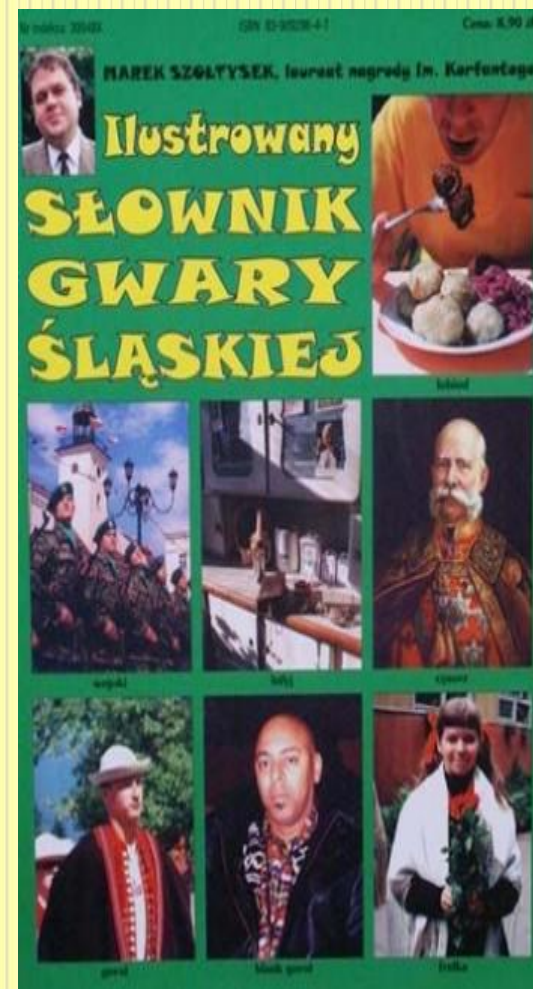
GWARA

- odmiana języka ogólnego (narodowego) charakterystyczna dla jakiegoś terytorium, np. gwara śląska

HISTORIA

- Na rozwój języka rdzennych mieszkańców Śląska wpłynęły zmiany przynależności administracyjnej.
- Największą rolę w jego kształtowaniu odegrały języki: polski, niemiecki, słowacki i morawski.
- Używano go jedynie w domu.
- Renesans gwary – XX-XXIw.
- W 2011r. Pół miliona Ślązaków używa gwary
- Popularyzacja języka wśród młodych osób – słowniki, konkursy, spotkania

CHARAKTERYSTYKA

- Gwara śląska cechuje się m.in. typowymi dla niej samogłoskami np. pochylone *á* lub *ó* o wymowie dwugłoskowej (*ou* lub *áu*)
- Spółgłoski wymawia się inaczej np.. rzy – rzi, lub redukuje np. ł – gowa
- Zapożyczenia z innych języków

KARNŌŃĆ SIE

PRZEJECHAĆ SIĘ

HANYSY GODAJOM

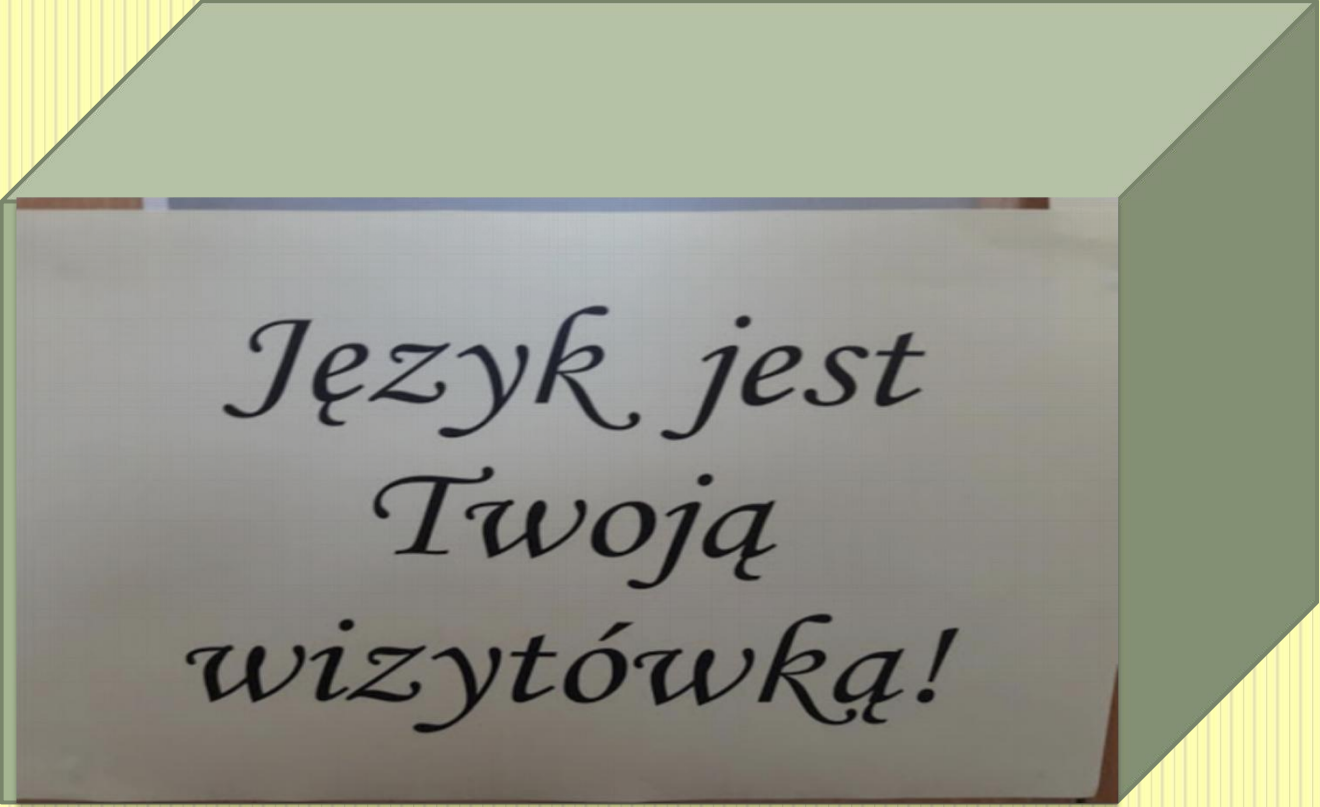
HANYS

- *miejscowy i tutejszy, w znaczeniu stąd*
- *hanys* pochodzi od niemieckiego imienia Hans.
- słowo to miało sugerować niemieckie pochodzenie Ślązaków.

GOROL

- Ślązacy nazywają tak mieszkańców sąsiadującego Zagłębia Dąbrowskiego i pozostałych części Polski
- Polaków mieszkających na Górnym Śląsku.

JĘZYK OJCZYSTY

*Język jest
Twoją
wizytówką!*

Prezentację przygotowali:

- **Teresa Przybyłowicz - pedagog**
- **Teresa Kasza - bibliotekarz**